

Змістовий модуль 2. Сили оборони України як суб'єкти сектору безпеки.

Лекція 6. Національна гвардія України: призначення, функції та завдання.

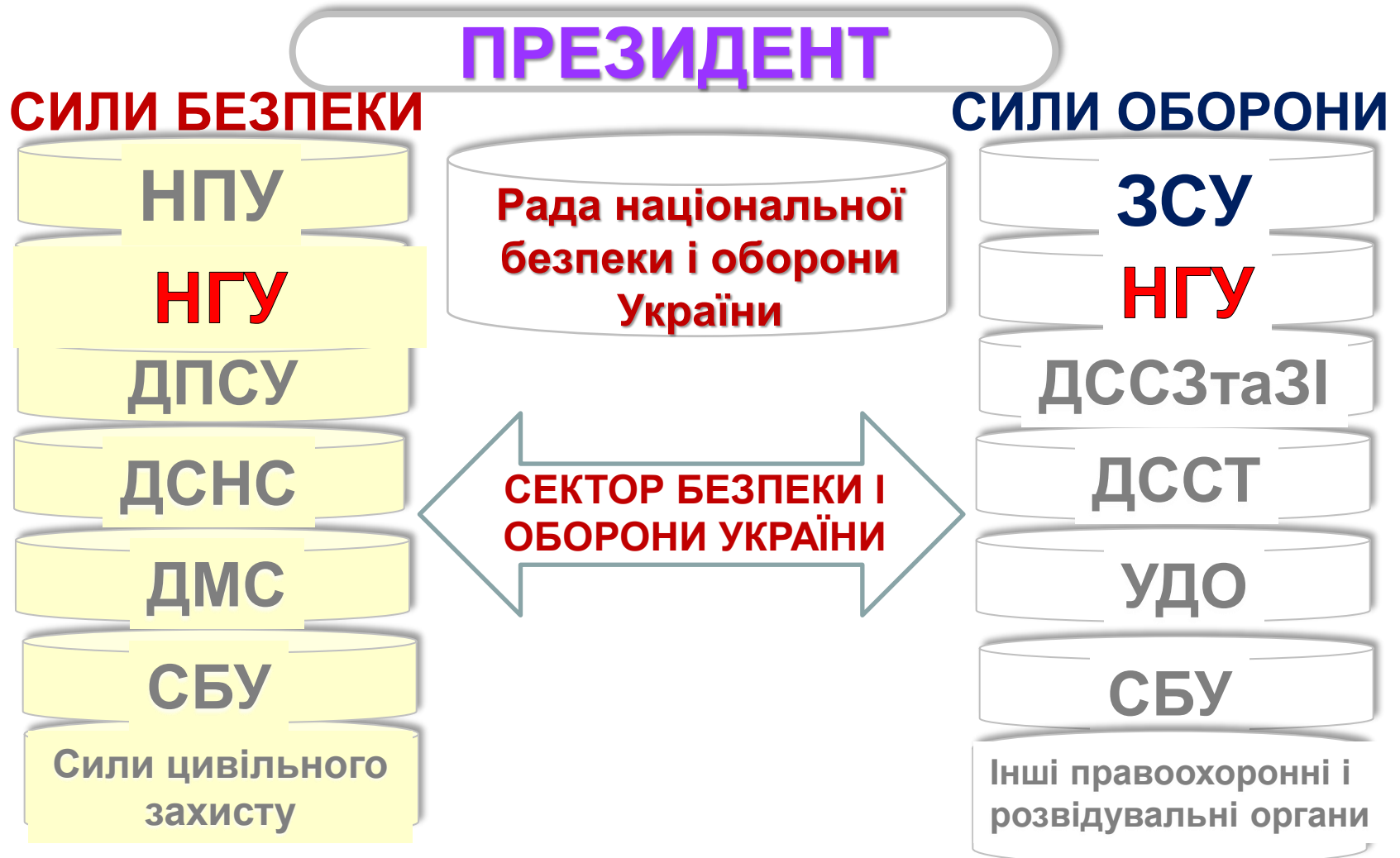
■

1. Призначення та ретроспективний аналіз створення і реформування Національної гвардії України.

2. Структура, функції та завдання Національної гвардії України.

1. Закон України «Про національну безпеку України»
2. Закон України «Про оборону України».
3. Закон України «Про Національну Гвардію України» №876-VII від 13 березня 2014 року.
4. Закон України «Про правовий режим воєнного стану».
5. Закон України «Про основи національного спротиву» (зі змінами).
6. Указ Президента України від 23.09.2016 №406/2016 "Про затвердження Положення про територіальну оборону України".
7. Указ Президента України від 14.09.2020 "Про Стратегію національної безпеки України".
8. Указ Президента України від 21.03.2021 № 121/2021 "Про Стратегію воєнної безпеки України".
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.07.2022 № 855 "Про затвердження Положення про добровольчі формування територіальних громад".
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2015 № 544 "Про затвердження Типового плану запровадження та забезпечення заходів правового режиму воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях".
11. Тактика національної гвардії України. Навчальний посібник (УДК 35.071.1 ББК 355.4), стор.248-287.
12. "Доктрина діяльності Національної гвардії України. ВКП НГУ 1-00".
13. Візія Національної гвардії України 2035. –К.; Головне управління Національної гвардії України, 2021. – 48 с.

Отже розглядаючи НГУ ми бачимо, що вона є підсистемою більш широкої і глобальної системи сил безпеки і оборони та одночасно входить до двох підсистем: сил оборони та сил безпеки.

1. Призначення та ретроспективний аналіз створення і реформування Національної гвардії України.

**Закон України «Про Національну гвардію України»
від 30 серпня 1991 року №1465-XII.**

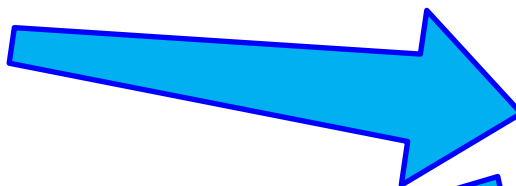
- **Національна гвардія України є військовим формуванням з правоохоронними функціями, що входить до системи МВС і ПРИЗНАЧЕНА:**

- для виконання завдань із захисту та охорони життя, прав, свобод і законних інтересів громадян, суспільства і держави від злочинних та інших протиправних посягань;
- охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки;
- а також у взаємодії з правоохоронними органами:
 - забезпечення державної безпеки і захисту державного кордону;
 - припинення терористичної діяльності, діяльності незаконних воєнізованих або збройних формувань (груп), терористичних організацій, організованих груп та злочинних організацій.
- *Національна гвардія України бере участь*

початок 1992 року

17 тис. в/с

кінець 1994 року

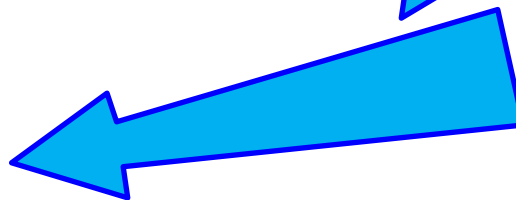

40 тис. в/с

1998 рік

23 тис. в/с

**Закон України «Про розформування Національної гвардії України» від
11 січня 2000 року №1363-XIV.**

ВАЖЛИВІ ЕТАПИ СТВОРЕННЯ ТА РОЗВИТКУ НГУ

□ 1991-2000 роки

У 1991 році було прийняте рішення про формування Національної гвардії України (на початковому етапі – Республіканська гвардія), яка була створена Законом, ухваленим Верховною Радою України 04.11.1991.

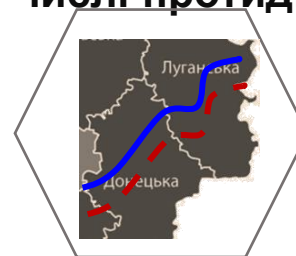
- ❖ 1991 – 1999 – Перша Національна Гвардія незалежної України
- ❖ 1992 – Підрозділи 3-ї, 4-ї, 5-ї дивізії НГУ – прикриття державного кордону з Молдовою (Придністровський конфлікт)
- ❖ 1992-1998 – Участь у спеціальній операції “Кордон”. (Придністровська ділянка Українсько-Молдовського кордону)
- ❖ 1998 – Участь у ліквідації масових заворушень у АР Крим
- ❖ 1998 – Участь у ліквідації стихійного лиха (повінь) на Закарпатті
- 2000-2014 роки
- 2014 по теперішній час
 - 2014 – по сьогоднішній день – Участь у проведенні ООС (АТО) та інші завдання відповідно до Закону

В період 2014 року до початку повномасштабної агресії:

1. Участь у антитерористичній операції:

- участь у ізоляції району збройного конфлікту, із здійсненням пропуску осіб, транспортних засобів та вантажів, паспортного і контрольно-пропускного режиму громадян. Недопущення несанкціонованого вивезення (ввезення) з (до) району проведення операції зброї, боєприпасів, вибухових та наркотичних речовин (виконання службово-бойових завдань на блокпостах);
- участь у посиленні охорони морського узбережжя та ведення розвідки прибережної частини та надводного простору в Північно-Східній частині Азовського моря;
- виконання завдань з контрдиверсійної боротьби (у тому числі протидія диверсіям на польових артилерійських складах ЗСУ);
- охорона важливих об'єктів;
- посилення охорони державного кордону України;
- охорона фортифікаційних споруд 2-ї та 3-ї лінії оборони;
- ізоляція району бойових дій по тилівій межі (на БП).
- утримання визначених опорних пунктів передньої лінії оборони силами ротних та батальйонних тактичних груп, безпосередня участь в бойових діях.

2. Додатково під час проведення операції об'єднаних сил:

- участь у взаємодії із ЗСУ, іншими військовими формуваннями у припиненні агресії проти України та ліквідації збройного конфлікту;
- в зонах безпеки, прилеглих до районів бойових дій виконання бойових (спеціальних) завдань, визначених законами України «Про НГУ» та «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на ТОТ у Донецькій та Луганській областях».

2. СТРУКТУРА, ФУНКЦІЇ ТА ЗАВДАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.

З початком агресії Росії проти України, 2014 рік, відбувається переосмислення підходів до формування системи оборони та безпеки нашої держави з точки зору забезпечення:

НАЦІОНАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ (national resilience) в умовах застосування гібридних методів ведення бойових дій

Стійкість досягається здатністю системи управління державою, сил оборони, національної економіки, інфраструктури та суспільства швидко **відновлюватися та адаптуватися:**

- до змін у безпековому середовищі;
- до тривалого протистояння в наданні відсічі і стримування збройної агресії проти України.

СТІЙКІСТЬ (resilience) - спроможність системи надійно функціонувати, попереджувати кризові ситуації, адаптуватися до умов, що постійно змінюються, протистояти кризовим ситуаціям, ефективно ліквідувати їх наслідки та швидко відновлюватися після реалізації загроз будь-якого типу.

(Стратегія національної безпеки України, Указ Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020)

Створення військового формування вимагає мати структуру, яка повинна бути

мобільною, здатною оперативно передеслакуватись та діяти автономно

побудовану за принципом оборонної достатності

укомплектованою особовим складом, що підготовлений за сучасними військовими стандартами

всебічно забезпеченою

здатною швидко реагувати на прояви загроз та нейтралізувати діяльність незаконних військових або збройних формувань

Функціональна структура

Сили негайного реагування

Сили оперативного втручання

Територіальні сили правопорядку

Сили забезпечення та підтримки військ

Сили спеціальної охорони і оборони

ДИНАМІКА ЗМІН ЧИСЕЛЬНОСТІ ОСОБОВОГО СКЛАДУ

1
0

Загальна чисельність з'єднань, в/частин, навчальних закладів, установ та підрозділів внутрішніх військ МВС України станом на **28.04.2014 р.**

Офіцери	Прапорщики	Сержанти	Солдати	Курсанти	Робітники	Разом
5340	5256	6584	11637	1385	3068	33270

Загальна чисельність з'єднань, в/частин, навчальних закладів, установ та підрозділів Національної гвардії України станом на **25.05.2014 р.**

Офіцери	Прапорщики	Сержанти	Солдати	Курсанти	Робітники	Разом
5943 (+603)	5318 (+62)	7300 (+716)	15980 (+4343)	1425 (+40)	3133 (+65)	39099 (+5829)

Загальна чисельність з'єднань, в/частин, навчальних закладів, установ та підрозділів внутрішніх військ МВС України станом на **17.09.2021 р.**

Офіцери	Прапорщики	Серж/Старш.	Солдати	Курсанти	Робітники	Разом
---------	------------	-------------	---------	----------	-----------	-------

9512 (+3569)	14512 (+7212)	30255 (+14275)	1730 (+305)	3224 (+91)	59233 (+20134)
-----------------	------------------	-------------------	----------------	---------------	---------------------------------

Загальна чисельність з'єднань, в/частин, навчальних закладів, установ та підрозділів Національної гвардії України станом на **25.05.2022 р.**

Офіцери	Прапорщики	Серж/Старш.	Солдати	Курсанти	Робітники	Разом
---------	------------	-------------	---------	----------	-----------	-------

18190 (+8678)	32871 (+18359)	92803 (+62548)	1945 (+215)	3269 (+45)	148978 (+89745)
------------------	-------------------	-------------------	----------------	---------------	----------------------------------

2014 рік
60 тис. в/сл

2022 рік
150 тис. в/сл

Чисельність НГУ була збільшена за рахунок:

- переходу на штати воєнного часу – ОУпр, з'єднання і частини
- створення – 3-х бригад оперативного призначення
- збільшення – штатної чисельності 6-ти бригад ОпПр
- відмобілізування – з'єднань і частин з охорони та оборони ОВДО

ПІВНІЧНЕ ОПЕРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ОБ'ЄДНАННЯ

м. Київ, м. Чернігів, м. Черкаси, м. Житомир

СХІДНЕ ОПЕРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ОБ'ЄДНАННЯ

м. Харків, м. Суми, м. Маріуполь, м. Слов'янськ

ЗАХІДНЕ ОПЕРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ОБ'ЄДНАННЯ

м. Львів, м. Вінниця, м. Хмельницький,
м. Івано-Франківськ, м. Луцьк,
м. Тернопіль, м. Рівне,
м. Ужгород, м. Калинівка

ЦЕНТРАЛЬНЕ ОПЕРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ОБ'ЄДНАННЯ

м. Дніпропетровськ, м. Кривий Ріг, м. Полтава, м. Кременчук, м. Кіровоград

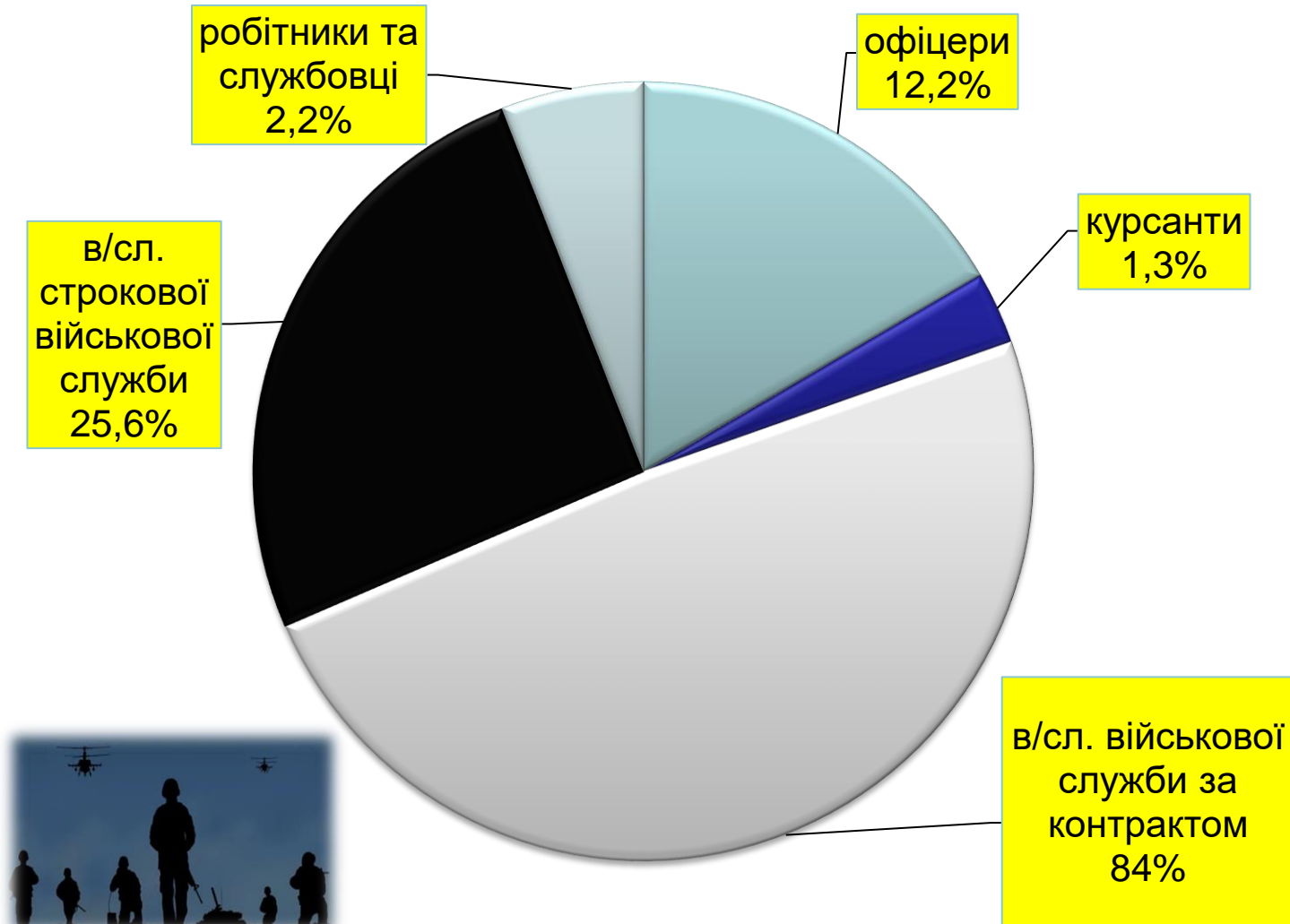
ПІВДЕННЕ ОПЕРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ОБ'ЄДНАННЯ

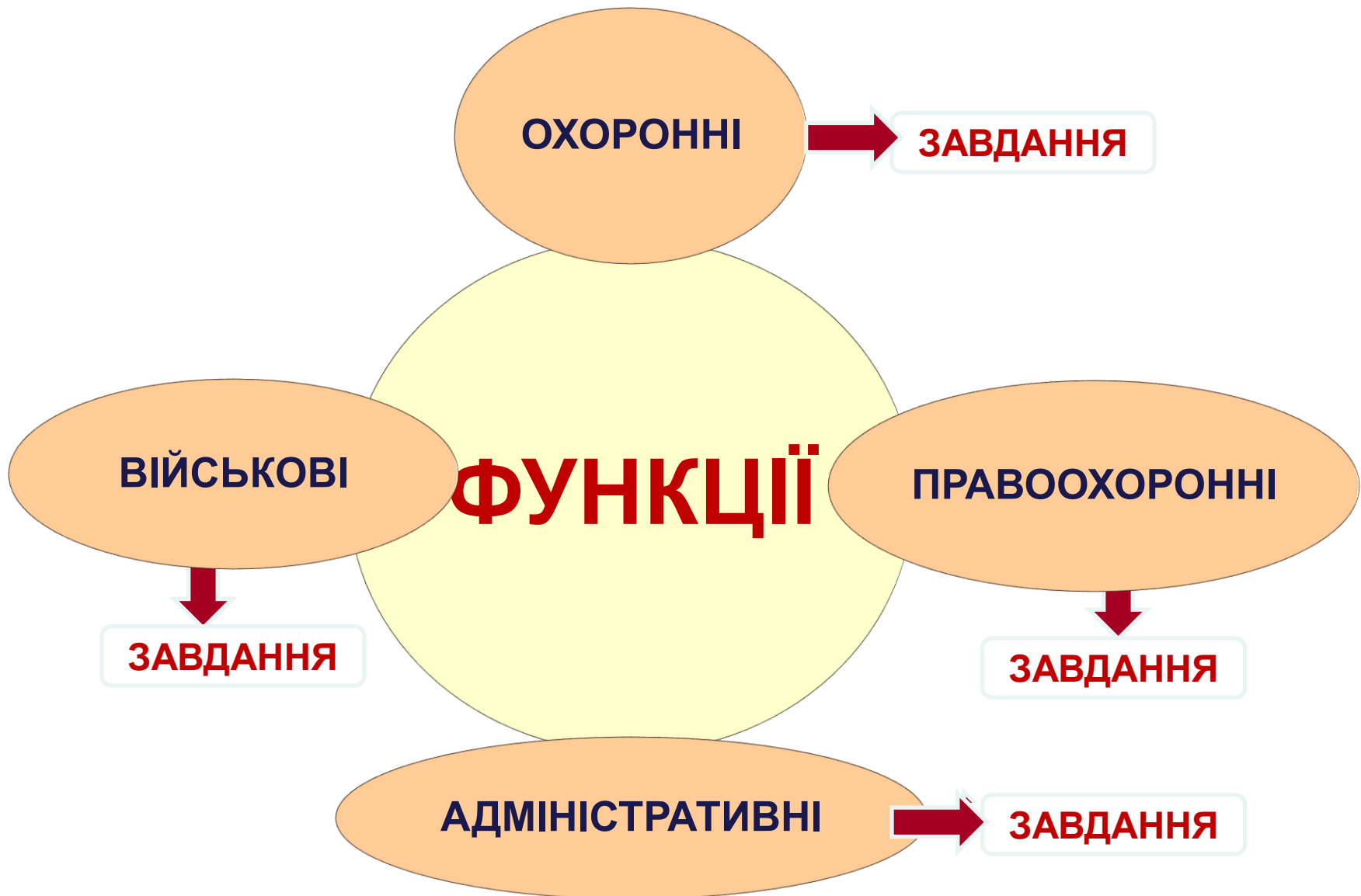
м. Одеса, м. Запоріжжя, м. Миколаїв, м. Херсон, м. Енергодар, м. Бердянськ, м. Мелітополь

РОЗПОДІЛ О/С ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНИМ ПРИЗНАЧЕННЯМ НГУ

- Підрозділи з ОГП
- Підрозділи оперативного призначення
- Підрозділи з конвоювання
- Підрозділи з охорони ОВДО
- Підрозділи забезпечення
- Освітні та навчальні установи
- Головне управління
- Підрозділи ДПіКУ

ВІЙСЬКОВІ ЗАВДАННЯ НГУ

17

(становлять 23 % від загальної чисельності функцій)

Головне управління НГУ

Сили оперативного втручання

Сили негайного реагування

Сили забезпечення та підтримки військ

1) захист конституційного ладу України, цілісності її території від спроб зміни їх насильницьким шляхом;

2) участь у здійсненні заходів, пов'язаних з припиненням збройних конфліктів та інших провокацій на державному кордоні, а також заходів щодо недопущення масового переходу державного кордону з території суміжних держав;

3) участь у здійсненні заходів правового режиму воєнного стану;

4) участь у виконанні завдань територіальної оборони;

5) оборона важливих державних об'єктів, спеціальних вантажів, переліки яких визначаються Президентом України, Кабінетом Міністрів України, центральних баз матеріально-технічного забезпечення Міністерства внутрішніх справ України

ПРИКЛАДИ ВИКОНАННЯ НГУ ВІЙСЬКОВИХ ЗАВДАНЬ

З 24 лютого 2022 року Національна гвардія України в рамках забезпечення заходів з відсічі збройної агресії РФ проти України разом зі всіма складовими СБіОУ приступила до участі в операції сил оборони, веденні стабілізаційних дій та територіальної оборони держави, а також інших завданнях, визначених їй чинним законодавством.

ПЕРЕДАНО ДО СКЛАДУ УГРУПОВАНЬ ЗСУ:

- ОУпр – 2
- бригад – 7
- полків – 3
- батальйонів - 11

**УГРУПОВАННЯ НГУ В
СКЛАДІ ОБ'ЄДНАНИХ
СИЛ ПРОДОВЖИЛО
ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ**

**В Головному управлінні
НГУ робота оперативного
складу здійснювалась на 4-
х пунктах управління (ОКП,
ЗКП, ДПУ, ПКП).**

(становлять 73% від загальної чисельності функцій)

(охоронні-8)

Сили спеціальної
охорони і оборони

6) охорона громадської безпеки і порядку, забезпечення захисту та охорони життя, здоров'я, прав, свобод і законних інтересів громадян;

7) охорона ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання державної власності, важливих державних об'єктів, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України;

8) ст.5' охорона об'єктів критичної інфраструктури, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України; участь у ліквідації наслідків кризових ситуацій на об'єктах критичної інфраструктури, що нею охороняються;

9) охорона спеціальних вантажів, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України;

10) охорона дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних організацій в Україні;

11) забезпечення охорони органів державної влади, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України;

12) охорона центральних баз матеріально-технічного забезпечення Міністерства внутрішніх справ України;

13) ст.8' охорона підприємств, установ і організацій, що належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України .

(становить 73% від загальної чисельності функцій)

Територіальні
сили
правопорядку

(участь-8)

14) участь у забезпеченні громадської безпеки та охороні громадського порядку під час проведення зборів, мітингів, походів, демонстрацій та інших масових заходів, що створюють небезпеку для життя та здоров'я громадян;

15) участь у спеціальних операціях із знешкодження озброєних злочинців, у боротьбі з диверсійно-розвідувальними силами агресора (противника), припиненні діяльності не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань (груп), організованих груп та злочинних організацій на території України, а також у заходах, пов'язаних із припиненням терористичної діяльності;

16) участь у припиненні масових заворушень;

17) участь у відновленні правопорядку у разі виникнення міжнаціональних і міжконфесійних конфліктів, розблокуванні або припиненні протиправних дій у разі захоплення важливих державних об'єктів або місцевостей, що загрожує безпеці громадян і порушує нормальну діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

18) Участь у підтриманні або відновленні правопорядку в районах виникнення особливо тяжких надзвичайних ситуацій техногенного чи природного характеру (стихійного лиха, катастроф, особливо великих пожеж, застосування засобів ураження, пандемій, панзоотій тощо), що створюють загрозу життю та здоров'ю населення;

19) участь у відновленні конституційного правопорядку у разі здійснення спроб захоплення державної влади чи зміни конституційного ладу шляхом насильства, у відновленні діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування;

20) участь у припиненні групових протиправних дій осіб, узятих під варту, засуджених, а також ліквідації наслідків таких дій в установах попереднього ув'язнення, виконання покарань;

21) участь у ліквідації наслідків надзвичайних або кризових ситуацій на об'єктах, що нею охороняються.

АДМІНІСТРАТИВНА ФУНКЦІЯ

Головне управління НГУ

22) забезпечення внесення відомостей до Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, та підтримання таких відомостей в актуальному стані у межах, визначених законодавством

Змістовий модуль 2. Сили оборони України як суб'єкти сектору безпеки.

Лекція 6. Національна гвардія України: призначення, функції та завдання.

■